

Kronika

- ★ Nagrodę redakcji miesięcznika „Do Rzeczy” Strażnik Pamięci 2023 w kategorii „Twórca” otrzymał Jacek Komuda za „wielką wartość twórczości literackiej dla budzenia i zachowania polskiej pamięci historycznej”.
- ★ Pochodzący z Jugosławii niemieckojęzyczny pisarz Saša Stanišić, autor książki *Skąd* („Książkowe Klimaty”, przeł. Małgorzata Gralińska), otrzymał tegoroczną Literacką Nagrodę Europy Środkowej Angelus. Nagroda im. Natalii Gorbaniewskiej trafiła do ukraińskiej pisarki Tamary Dudy za *Córeczkę* (KEW).
- ★ Laureatem poetyckiej Nagrody Silesius w kategorii książka roku został Piotr Sommer za tom *Lata praktyki* (WBPICAK w Poznaniu). Silesius w kategorii debiut trafił do Ivana Davydenko za tom *Halal* („papierwdole”), zaś nagrodę za całokształt pracy twórczej otrzymała Joanna Mueller.
- ★ Ogłoszono laureatów Nagrody Literackiej im. Leopolda Staffa, przyznawanej za wybitne osiągnięcia związane z kulturą włoską. Tegorocznymi laureatami w poszczególnych kategoriach to: Zofia Jachimecka (1886–1973) – „In memoriam”; Jadwiga Miszańska – „Dzieło życia”; Tomasz Kwiecień – „Książka roku: przekład” za tłumaczenie *Sycylijskich lwów* Stefani Auci („w.a.b.”); Paweł Mościcki – „Książka roku: nauka” za esej *Wyższa aktualność. Studia o współczesności Dantego* (WUJ); Paweł Bravo – „Książka roku: popularyzatorstwo” za *Czekoladę i kapuśniak* („Wysoki Zamek”); Marek Zagańczyk – nagroda specjalna.
- ★ Podczas XI edycji Festiwalu Kryminału Kryminalna Piła przyznano nagrodę dla Najlepszej Polskiej Miejskiej Powieści Kryminalnej roku 2023. Tytuł otrzymała *Długa noc* Wojciecha Chmielarza („Marginesy”). Wyróżnienie otrzymała Julia Łapińska za *Czerwone jezioro* („Agora”).
- ★ Trwająca wojna Izraela z Hamasem znajduje odzwierciedlenie w dziedzinie literatury. Podczas Targów Książki we Frankfurcie odwołano ceremonię wręczenia nagrody Literaturpreis 2023 palestyńskiej pisarce Adanii Shibli. Organizator nagrody wyjaśnił, że poszuka „odpowiedniego formatu i miejsca dla wydarzenia w późniejszym terminie”. Pod listem otwartym krytykującym to posunięcie podpisało się ponad 600 twórców, w tym nobliści Olga Tokarczuk, Abdulrazak Gurnah i Annie Ernaux.
- ★ Wojciech Orliński, autor książki *Kopernik. Rewolucje* („Agora”), został laureatem Górnośląskiej Nagrody Literackiej „Juliusz”. Konkurs docenia biografie wydane w roku wcześniejszym.
- ★ Ogłoszono laureatów VI edycji Pomorskiej Nagrody Literackiej „Wiatr od morza”. Kategorie i ich laureaci to: Literacka Książka Roku – *Przechodząc przez próg, zagwiżdżę* Wiktorii Biezuńskiej („Cyranka”); Pomorska Książka Roku – *Na oczach wszystkich* Katarzyny Włodkowskiej („Wielka Litera”); Kaszubska Nagroda Literacka. Całokształt Pracy Prozatorskiej – Artur Jabłoński; Całokształt Pracy Literackiej – Mieczysław Abramowicz; Nagroda Czytelników – *Niepowinność* Pawła Radziszewskiego. Wyróżnienie Specjalne otrzymał Andrzej Zarębski za *Między Grudniem a grudniem* („Agora”).
- ★ Wśród laureatów Nagród Hugo 2023, przyznawanych przez Światowy Konwent Science Fiction, znaleźli się po raz pierwszy dwaj Polacy, Bartosz Sztybor i Krzysztof Ostrowski, współautorzy komiksu *Cyberpunk 2077: Big City Dreams*. Polscy rysownicy zwyciężyli w kategorii „Najlepsza historia graficzna lub komiks”.
- ★ Laureatem 23. edycji Nagrody im. Jerzego Giedroycia został Grzegorz Piątek za książkę *Gdynia obiecana* („w.a.b.”). Wyróżnienie jest przyznawane za twórczą kontynuację przesłania Giedroycia oraz badania nad dziedzictwem paryskiej „Kultury”.
- ★ Podczas trwających w dniach 26–29 października 2023. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie zorganizowano m.in. gale wręczenia nagród literackich, książkowych, wydawniczych. Główną nagrodę w konkursie Gaudeamus 2023, honorującym uczelniane oficyny wydawnicze, otrzymało Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego za publikację Błażeja Ciarkowskiego *Słowo architekta*. Nagrodę Targów w Krakowie przyznano Janowi Grzegorzowi Małeckiemu za *Atomy* (wuś). Laureatem Nagrody im. Jana Długosza został Konstanty Gebert za książkę *Ostateczne rozwiązania* („Agora”).
- ★ Podczas 15. edycji Festiwalu Conrada nagrodę za najlepszy debiut prozatorski otrzymała Urszula Honek, autorka *Białych nocy* („Czarne”).
- ★ Magazyn „Press” i „PRESS-SERVICE Monitoring Mediów” w badaniu Top Marka 2023, największej na polskim rynku analizie medialności i siły brandów, ogłosiły „Znak” najsilniejszą marką wśród wydawnictw książkowych.
- ★ Uniwersytet Warszawski poinformował o kradzieży z Biblioteki Uniwersyteckiej ok. 80 woluminów o szczególnej wartości, pochodzących głównie z XIX wieku. Wszystkie prace były rosyjskojęzyczne.
- ★ Szczepan Twardoch, autor m.in. *Morfiny*, został wyróżniony na interdyscyplinarnym festiwalu Bomba Megabitowa Nagrodą „Planeta Lem” w kategorii sztuka. Laureat przyznawany jest za „stawianie w centrum swoich działań człowieka”.
- ★ Wręczono Nagrody Mediów Publicznych. W kategorii „Słowo” nagrodzono krytyka literackiego i publicystę Krzysztofa Maślonia, zaś w kategorii „Idea” pisarza Jarosława Jakubowskiego.
- ★ Jak wynika z raportu Biblioteki Narodowej *Ruch Wydawniczy w Liczbach. Periodyki* za 2022, w ubiegłym roku w Polsce ukazało się 6159 tytułów prasowych, o 136 mniej (2%) niż w 2021.
- ☞ 13 października zmarła Louise Glück (ur. 1943), amerykańska poetka i eseistka, laureatka literackiej Nagrody Nobla z 2020 roku. Po polsku jej wiersze ukazały się w tomach *Zimowe przepisy naszej wspólnoty* i *Ararat*.
- ☞ 22 października odeszła Barbara Petrolin-Skowrońska (ur. 1937), historyczka, encyklopedystka, wydawczyni. W latach 1990–1997 redaktor naczelna „Encyklopedii PWN”. Autorka „Nowych Książek”.
- ☞ 24 października zmarła Wanda Półtawska (ur. 1921), lekarz, specjalistka w dziedzinie psychiatrii, znana jako przyjaciółka papieża Jana Pawła II. Autorka książek, m.in.: *Beskidzkie rekolekcje*; *By rodzina była Bogiem silna...* ☉